

ACTIVITEITENVERSLAG

2020

Nederlandstalige versie over het geheel aan activiteiten van de Brailleliga. Deze publicatie is eveneens beschikbaar in het Frans en op onze website: www.braille.be, alsook op aanvraag in audioversie en in braille.

brailleliga vzw
een andere kijk op het leven

INHOUDSTAFEL.

1	INLEIDING.	3
2	GEHOLPEN PERSONEN IN 2020.	4
2.1	Een andere kijk op het dagelijks leven.	5
2.2	Een andere kijk op studie en werk.	9
2.3	Een andere kijk op vrijetijdsbesteding.	12
3	SENSIBILISERING EN VERTEGENWOORDIGING.	18
3.1	Informatie en sensibilisering.	18
3.2	Vertegenwoordiging en interpellaties.	22
4	ZIJ HELPEN DE BRAILLELIGA.	23
4.1	Vrijwilligers.	23
4.2	Schenkers en erflaters.	23
4.3	Subsidiërende instanties.	24
4.4	Privé en professionele klanten.	24
5	VOORUITZICHTEN.	26
6	ENKELE CIJFERS.	28
	BIJLAGEN.	29

De aanpak van de Brailleliga steunt op haar wens om personen met een visuele handicap te ondersteunen en te begeleiden op de weg naar optimale zelfstandigheid, opdat zij hun eigen keuzes kunnen maken en deel kunnen nemen aan de maatschappij. Deze benadering sluit aan bij de principes van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap.

De Brailleliga is een neutrale vereniging die democratische waarden hoog in het vaandel draagt. Zij staat ten dienste van alle blinde en slechtziende personen. De Brailleliga is actief in alle streken van het land, en biedt een gratis dienstverlening aan voor alle aspecten en stadia van het leven: sociale dienstverlening, begeleiding en aanleren van vaardigheden die tot zelfstandigheid leiden, beroepsopleiding en tewerkstelling, culturele activiteiten en vrijetijdsbesteding, enz.

1 INLEIDING.

2020 had in het teken moeten staan van de honderdste verjaardag van de Brailleliga. De coronapandemie stak daar een stokje voor. De dag na de lancering van de festiviteiten kondigde de overheid de lockdown af en was de Brailleliga verplicht haar deuren te sluiten. Het was een ongeziene situatie.

De Brailleliga slaagde er in een recordtempo in om de continuïteit van de dienstverlening te garanderen vanop afstand. Tonnen creativiteit en een extra dosis energie waren broodnodig om zich aan te passen aan de opgelegde maatregelen en er tegelijkertijd voor te zorgen dat onze leden niet aan hun lot werden overgelaten. Zo werd vanaf het begin van de lockdown telefonisch contact opgenomen met onze leden om hen een luisterend oor te bieden, hun situatie in te schatten en hun behoeften te evalueren. Crisissen liggen vaak aan de basis van verandering. Deze crisis gaf het digitaliseringsproces een enorme impuls. Hoewel veel activiteiten moesten worden uitgesteld of zelfs afgelast, konden digitale hulpmiddelen dit tot op zekere hoogte goedmaken. Dankzij de digitale tools kwamen we ook in contact met personen die gewoonlijk niet aan onze activiteiten kunnen deelnemen door hun job of omdat de verplaatsing een probleem vormt. Voor de personen die geen toegang hebben tot dergelijke tools of er niet voldoende vertrouwd mee zijn, werd alles in het werk gesteld om hen zo goed mogelijk te begeleiden.

Aangezien de pandemie een einde maakte aan de geplande evenementen in het kader van de jaarlijkse grote sensibiliseringscampagne, verliep deze voornamelijk in de media en via brochures die met de post werden verstuurd. Het thema "Al 100 jaar lang begeleidt de Brailleliga blinde en slechtziende personen naar dagelijkse overwinningen" benadrukte het belang van specifieke begeleiding op maat. Blinde en slechtziende personen leveren vaak dagelijks grote inspanningen om de moeilijkheden die gepaard gaan met hun visuele handicap te overwinnen.

Het grote publiek sensibiliseren, begeleiding op de arbeidsmarkt, ondersteuning op school, vrijetijdsbesteding, vertegenwoordiging en lobbying... ondanks de lockdown, de vele en steeds veranderende maatregelen door de gezondheidscrisis, de sombere economische situatie, en de problemen op de arbeidsmarkt, bleef de Brailleliga meer dan ooit aan de zijde staan van alle blinde en slechtziende personen.

Trouw aan de visie en het doorzettingsvermogen van haar oprichters, gaf de Brailleliga blijk van veerkracht, samenhang, aanpassingsvermogen en onuitputtelijke inzet voor blinde en slechtziende personen. De overheid erkende trouwens onze dienstverlening als essentieel, waardoor we onmiddellijk na de eerste lockdown onze deuren terug konden openen. Meer dan ooit willen we het voltallige personeel, alle vrijwilligers, schenkers, sponsors en subsidiërende overheden uit de grond van ons hart bedanken. Zonder hun onvoorwaardelijke steun waren de vele verwezenlijkingen die u in dit verslag zal ontdekken niet mogelijk geweest.

Michel Magis
Directeur

Michel Berlo
Voorzitter

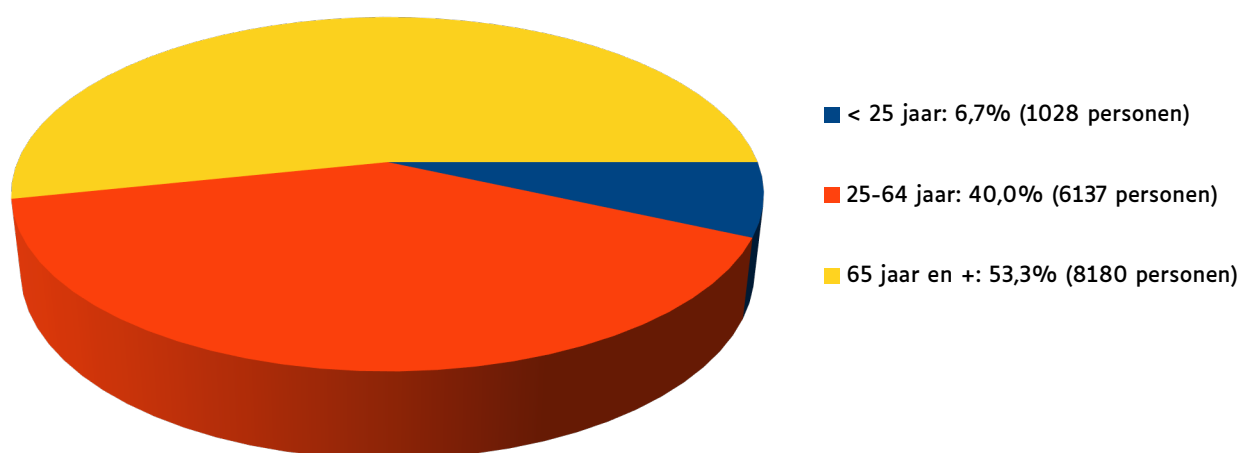

2 GEHOLPEN PERSONEN IN 2020.

In 2020 werden 15.345 personen met een visuele handicap door de Brailleliga geholpen om hun zelfstandigheid te ontwikkelen of te behouden. Daarvoor konden zij gratis een beroep doen op de hulp van maatschappelijk assistenten, ergotherapeuten, lesgevers, jobcoaches, bibliothecarissen, enz.

Deze dienstverlening zou niet mogelijk zijn zonder de kostbare steun van de 133 medewerkers, de 561 vrijwilligers en de talrijke personen die de Brailleliga financieel steunen.

Indeling van geholpen personen per leeftijdscategorie in 2020.

Meer dan de helft van onze leden (8180 personen) is ouder dan 65 jaar, 4862 onder hen (59,4% van deze groep) zijn ouder dan 80 jaar. Deze cijfers reflecteren de prevalentieschattingen van de visuele handicap in de industrielanden, waar het merendeel te wijten is aan leeftijdsgebonden aandoeningen.

Op welke diensten kunnen personen met een visuele handicap een beroep doen? Hoe wordt het grote publiek geïnformeerd en gesensibiliseerd? Hoe worden onze gratis aangeboden diensten gefinancierd? Deze punten worden op de volgende pagina's uitvoerig besproken.

2.1 Een andere kijk op het dagelijks leven.

Te kampen krijgen met blind- of ernstige slechtziendheid haalt het dagelijks leven overhoop: de persoon verliest aanknopingspunten, ondervindt moeilijkheden bij het aankleden, koken, zich verplaatsen, enz. De Brailleliga begeleidt personen met een visuele handicap gratis stap voor stap bij het (terug)vinden van hun zelfstandigheid gedurende heel hun leven.

De COVID-19-crisis heeft een grote impact gehad op de terreindiensten van de Brailleliga. De diensten hebben zich dubbel geplooid en zichzelf opnieuw uitgevonden om de dienstverlening aan onze cliënten te kunnen blijven garanderen.

Onze terreindiensten ondergingen een reorganisatie om hun polyvalentie en multidisciplinaire karakter te versterken. Aan Nederlandstalige kant werd het Multidisciplinair Team (MDT) en de Informatiedienst voor technische aanpassingen (IDTA) toegevoegd aan het team van de Sociale dienst. De Franstalige diensten werden dan weer gereorganiseerd volgens een geografische logica met de oprichting van een Brusselse en een Waalse entiteit, waardoor een betere multidisciplinaire begeleiding mogelijk is.

In eerste instantie verleent de Sociale dienst van de Brailleliga de nodige info en adviezen aan de persoon met een visuele handicap en gaat ze samen met hem of haar na of er ondersteuning kan verkregen worden vanuit regionale, gemeenschaps- of federale instanties. De mogelijk verkrijgbare sociale en fiscale voordelen worden bekeken. De Brailleliga helpt de persoon ook om de noodzakelijke stappen te ondernemen bij een agentschap voor hulp aan personen met een handicap. Een overzicht van de situatie wordt samen met de persoon opgesteld en men oriënteert de persoon naar andere interne of externe diensten in functie van zijn of haar behoeften.

Personen met een visuele handicap maken zich vaak zorgen over hun levenssituatie, hun toekomst. De verschillende diensten van de Brailleliga bestaan uit deskundigen die klaarstaan om te bekijken hoe hun maatschappelijke, schoolse of professionele integratie kan worden bevorderd, op basis van hun behoeften.

Zelfstandig zijn.

Zich aankleden, koken, de baby verzorgen, braille leren, zich kunnen verplaatsen met een witte stok en/of een blindengeleidehond, hulpmiddelen kiezen en gebruiken, computerles volgen... Het zijn opleidingen en begeleidingen waarvoor slechtziende of blinde personen bij onze gespecialiseerde begeleidingstherapeuten terechtkunnen.

Met de duizenden audioboeken en computerprogramma's die vandaag beschikbaar zijn, leren veel minder jongeren braille. Nochtans gebruiken blinde en slechtziende personen, verspreid over de hele wereld, braille om te werken en te studeren en om voluit te kunnen genieten van hun dagelijks leven. In 2020 werd de Brailleliga de officiële verdeler in België voor het LEGO-concept Braille Bricks, een methodologie om braille aan te leren aan blinde of slechtziende kinderen, gebaseerd op de beroemde bouwsteentjes.

Foto 1: Ieder jaar rekenen duizenden blinde en slechtziende personen op de hulp van de Brailleliga. (foto Jean Michel Byl)

In 2020 diende de Sociale dienst van de Brailleliga, in samenwerking met het MDT, 9 ondersteuningsplannen in, in het kader van het Persoonsvolgend Budget (PVB). Deze werden goedgekeurd door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH). Daarnaast leverde het MDT ook een bijdrage aan 6 andere aanvragen die ingediend werden door andere partijen.

Psychologische ondersteuning.

Het project "Projet psy" werd in juli 2019 opgestart. Dit kwam er nadat werd vastgesteld dat de nood aan psychologische begeleiding bij slechtziende en blinde personen onvoldoende wordt beantwoord. Het ontstaan van de handicap heeft diverse gevolgen voor de identiteit van een individu, zijn sociaal en professioneel leven, zijn (naaste) omgeving... In 2020 maakte de Brailleliga de vraag naar partners voor dit project concreet. De vzw plaatste aankondigingen over het project en er kwamen 44 psychologen in onze database terecht. In totaal werden er 11 informatie- en sensibiliseringssessies georganiseerd voor de psychologen.

Hulpmiddelen.

Sprekende horloges, kleurendetectoren, labellezers, telefoons met grote toetsen, audiospelers, optische loepen, brailleleesregels, agenda's in grootletterdruk, aangepast keukengerei, een witte stok... heel wat hulpmiddelen zijn onmisbaar in het dagelijks leven van blinde of slechtziende personen. In de winkel van de Brailleliga, de BrailleShop, kunnen blinde en slechtziende personen een selectie van meer dan 520 nuttige artikelen testen en aankopen die hun leven vergemakkelijken.

Het project "Low Vision" dat gelanceerd werd in 2019 in partnerschap met de firma Ergra Engelen, ging in januari 2020 in testfase. Het personeel volgde een opleiding "Low vision". Het is immers noodzakelijk om personen eerst naar deze dienst te oriënteren alvorens op zoek te gaan naar gespecialiseerd en vaak zeer duur elektronisch materiaal.

Ook smartphones en tablets zijn belangrijke hulpmiddelen om de zelfstandigheid van blinde en slechtziende personen te bevorderen, dankzij hun vele specifieke toegankelijkheidsfuncties. Onze diensten informeren personen met een visuele handicap ook over mogelijke aanpassingen die hen kunnen helpen zelfstandiger te zijn in hun privé- of schoolleven.

Advies krijgen over aangepast materiaal en het testen kan gebeuren op afspraak in onze demozaal of in één van de regiohuizen. Het Multidisciplinair team (MDT) heeft 83 dossiers ingediend voor het verkrijgen van een "Individuele Materiële Bijstand" (IMB).

De Brailleliga heeft de demosessies van technische hulpmiddelen in de regiohuizen vermenigvuldigd. De continuïteit van de dienstverlening verloopt vlotter. In 2020 konden demosessies georganiseerd worden. In totaal namen 103 personen deel aan die sessies in 2020.

In 2020 namen de nieuwe technologieën een prominentere plaats in door het vele telewerk, afstandsonderwijs en sociaal isolement. Bij de Service d'information sur les adaptations techniques (SIAT) en Dienst begeleiding en hulp in het dagelijkse leven (DBH) zagen ze dan ook een toename van de aanvragen om te leren werken met iPads, iPhones... Die stijging zien we al enkele jaren en wordt ook opgevangen door de diensten. Tijdens de lockdown werden er voor bepaalde hulpmiddelen tutorials uitgewerkt, zodat de personen op afstand geholpen konden worden. Bestaande handleidingen of cursussen, zoals de braillecursus, werden bijgewerkt en aantrekkelijker gemaakt. Ook assistentie via videocalls en hulp bij het gebruik van Zoom kwamen het takenpakket vervoegen.

De toegankelijkheid van nieuwe technologieën stijgt en zal dit nog doen in de toekomst. De nieuwe technologieën werden dan ook in de kijker gezet tijdens evenementen als "Goûters de Charleroi, Ath et Liège".

Van 13 tot en met 17 oktober 2020 vond BrailleTech plaats. Deze jaarlijkse hulpmiddelenbeurs zag er in 2020 ook volledig anders uit. Rekening houdend met de sanitaire situatie die de organisatie van een fysieke beurs mogelijk in de weg zou staan, anticipeerde de Brailleliga hierop door een online en digitaal alternatief op poten te zetten. De digitale BrailleTech bood dagelijks verschillende videoconferenties, webinars en workshops over diverse onderwerpen. Zo konden geïnteresseerden volgende online sessies volgen: Rotor, een handige VoiceOver-functie, De beste toegankelijke apps, Het nut van smartphones voor personen met een visuele handicap, Verhalenkoffer, leuke DIY-projecten... Daarnaast kon wie dat wenste ook een individuele afspraak maken bij de Sociale dienst. In totaal waren er 218 inschrijvingen voor de verschillende workshops.

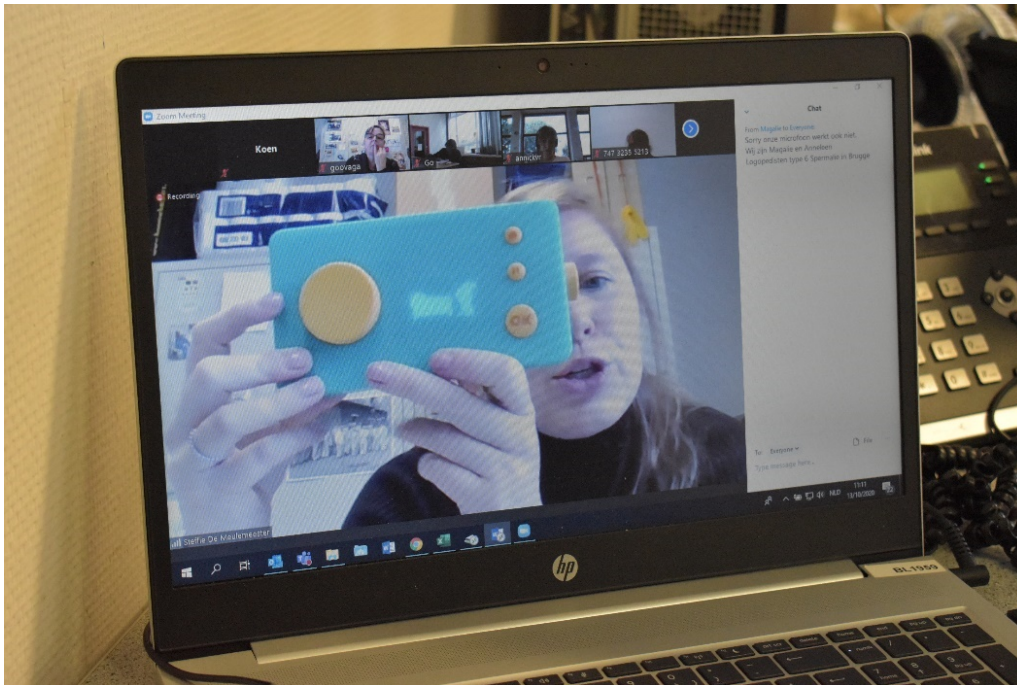

Foto 2: De digitale workshops op deze bijzondere editie van de BrailleTech waren een succes.

Gezien bijna alle activiteiten voor kinderen in het water vielen omwille van de pandemie, creëerde de Brailleliga het 'Winterpretpakket'. De therapeuten gingen op pad en maakten diverse filmpjes over allerlei onderwerpen. Daarin leerden de kinderen nieuwe technieken die hun zelfstandigheid bevorderen en maakten ze kennis met tal van ontspannende activiteiten op maat. Zo kon de begeleiding "coronaproof" tot bij hen in de huiskamer gebracht worden! Elke aflevering die tijdens de kerstvakantie via YouTube gedeeld werd, focuste op een andere thematiek. We ontmoetten verschillende braillekids waarmee we muziek maakten, moppen vertelden, spelletjes speelden, knutselden, quizden... Daarbij werden de activiteiten die ze zelfstandig konden doen in de verf gezet en ontdekten de kijkers heel wat nieuwe activiteiten en tips & tricks van lotgenootjes. In aflevering 6 interviewde de enige echte Sean Dhondt zelfs enkele kindjes. Verder lieten onze therapeuten de kijkers kennismaken met ontspanningsoefeningen, de verhalenkoffer en de verschillende manieren om te lezen, organiseerden ze een winterpretspel, enz.

In 2020 beslisten de Brailleliga en Horus om ieder hun eigen weg te gaan. De Brailleliga blijft een nauwe samenwerking onderhouden met de revalidatiecentra van de universitaire ziekenhuizen van Leuven en Gent. Personen met een visuele handicap kunnen er hulp krijgen van een multidisciplinair team.

Enkele cijfers:

- In 2020 deden 848 personen voor de eerste keer een beroep op onze diensten.
- Er vonden 2378 persoonlijke gesprekken plaats met de maatschappelijk assistenten.
- 1127 personen werden ondersteund in de ontwikkeling van hun zelfstandigheid en 609 personen kregen advies bij de aankoop en over het gebruik van een technisch hulpmiddel.
- In de revalidatiecentra werd gezorgd voor de revalidatie van 285 personen met een visuele handicap, ofwel 918 uren therapeutische prestaties.
- 66 personen hebben 1 of meerdere digitale workshops gevolgd tijdens de digitale BrailleTech.
- In de BrailleShop werden 103 Daisy-spelers aangeboden, vaak met de financiële steun van de Brailleliga, het Fonds Chantal de Decker en de Nationale Loterij.
- 89 personen genoten de financiële steun van de Nationale Loterij voor de aankoop van een smartphone of tablet op voorwaarde dat zij na de aankoop een opleiding zouden volgen over het gebruik van het toestel.

2.2 Een andere kijk op studie en werk.

Blinde en slechtziende personen stellen zich vaak vragen over hun professionele toekomst. Wat zijn mijn opleidingsmogelijkheden? Waar kan ik aan de slag? Hoe vind ik een job die bij me past? De Brailleliga helpt hen om op deze vragen een antwoord te vinden. Via cognitieve testen, specifieke screeningstechnieken en gesprekken om de motivatie en persoonlijke wensen te achterhalen, kunnen de blinde of slechtziende personen zelf de voor hen mogelijke pistes ontdekken. Met de hulp en de inzet van het ervaren team van de Brailleliga kunnen de personen zo hun toekomst uitstippelen.

Naar school gaan en studeren zijn essentiële stappen om deze toekomst uit te bouwen. Een geslaagde opleiding kan de maatschappelijke integratie en de persoonlijke ontwikkeling bevorderen. Maar studeren en deze studies afwerken, vergen zware inspanningen van blinde en slechtziende studenten. Ook de kostprijs van de specifieke hulpmiddelen valt niet te onderschatten. De Brailleliga zet zich daarom in om hen een financieel duwtje in de rug te geven. Dankzij de steun van de gulle schenkers van het Fonds Ouvry en de Nationale Loterij kregen 233 leerlingen en studenten met een visuele handicap een studiebeurs voor het academiejaar 2019-2020.

Veel leerlingen met een visuele handicap studeren vandaag in het gewoon onderwijs. Met de steun en de omkadering van de begeleiders van de Brailleliga kunnen zij op dezelfde manier evolueren als hun klasgenoten.

Zoals bij elke Opleidings- en tewerkstellingsdienst, heeft de gezondheidscrisis ook een zware impact gehad op de werking van de Service d'encadrement pédagogique (SEP – de Franstalige dienst pedagogische omkadering).

Blinde en slechtziende personen die willen studeren, werk willen zoeken of hun job willen behouden, doen een beroep op onze diensten in hun zoektocht naar aangepaste hulpmiddelen. Na een analyse van de werkomgeving wordt de werkpost op een adequate manier aangepast met vergrotingssoftware, een beeldschermloep, spraaksynthese, een brailleleesregel, een notitietoestel, enz. Ook de kantoorinrichting en de lichtinval worden geanalyseerd en indien nodig geoptimaliseerd. De Service d'information sur les adaptations techniques (SIAT), de jobcoaches en de coaches digitale hulpmiddelen van de Gespecialiseerde opleidings-, begeleidings- en bemiddelingsdienst (GOB) geven gepersonaliseerde informatie over het gebruik van hulpmiddelen. Studenten die dit wensen kunnen ook een beroep doen op een pedagogische omkadering. Ten slotte, met dank aan de Omzettingdienst, kunnen syllabi en andere documenten omgezet worden in braille, in grootletterdruk en in geluids- of digitale versie.

Bij de Brailleliga vinden blinde en slechtziende personen alle informatie die ze nodig hebben om van start te kunnen gaan op de arbeidsmarkt. Tegelijkertijd kunnen ze gespecialiseerde beroepsopleidingen volgen, aangepast aan hun handicap: braille, Frans, Nederlands, Engels, bureautica, onthaal- en communicatietechnieken, sociale wetgeving, sollicitatietechnieken, het gebruik van tablets en smartphones, enz. Bijzondere aandacht gaat uit naar ieders specifieke individuele noden, de kennis en het gebruik van hulpmiddelen, de activering op de arbeidsmarkt, de bijscholingen, de stages en de opleidingen op de werkvloer. Het aantal lesuren en de aanwezigheden bij het Centre de formation professionnelle (CFP) hadden in 2020 zwaar te lijden onder de gezondheidssituatie door corona en de lockdown. Toch kon het CFP van de Brailleliga na de eerste lockdown terug openen, terwijl andere scholen of opleidingscentra de deuren gesloten hielden. Er werden wel grote stappen gezet op het vlak van digitalisering:

- De lesgevers en begeleiders pasten zich aan de nieuwe situatie aan en kunnen sindsdien opleidingen vanop afstand aanbieden. Zo werd een hybride cursussysteem uitgewerkt om het evenwicht te vinden tussen de veiligheidsmaatregelen respecteren en tegelijk voorkomen dat cursisten zouden afhaken.
- Met de steun van Bruxelles Formation werd een nieuwe basisopleiding aangeboden met focus op informatica en de specifieke aanpassingen voor personen met een visuele handicap.
- De stagiaires konden dankzij een subsidie van Cap 48 gebruikmaken van 12 laptops, die volledig volgens hun specifieke behoeften werden geconfigureerd. Bovendien zijn ze nu opgeleid om te werken met Teams.

De jobcoaches staan de personen met een visuele handicap bij om hun professionele (her)integratie te vergemakkelijken of om hun job te behouden. Ze helpen hen ook bij de voorbereiding van sollicitatiegesprekken. Ze kunnen eveneens de werkpost en het materiaal aanpassen in functie van de uitgeoefende job. Ook werkgevers kunnen beroep doen op de jobcoaches. Zij worden geïnformeerd over de professionele competenties van kandidaten met een visuele handicap, de mogelijke technische aanpassingen, de tussenkomsten van de overheid in de loonkosten, enz. De werkgevers kunnen eveneens gebruikmaken van een administratieve ondersteuning. Voor de collega's van de persoon met een visuele handicap kunnen sensibiliseringssessies georganiseerd worden, zodat zij beter begrijpen wat de impact is van de visuele handicap op het dagelijkse leven.

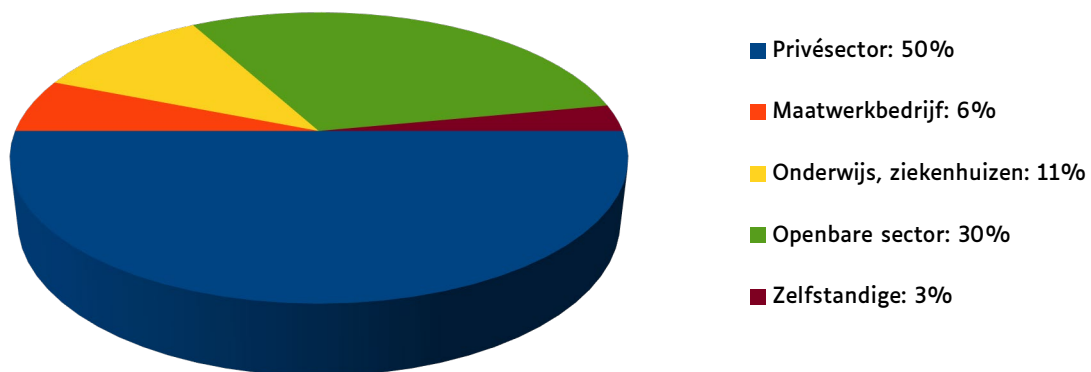
Foto 3: De Brailleliga begeleidt blinde en slechtziende personen op weg naar de arbeidsmarkt. (foto Jean Michel Byl)

De Franstalige Dienst voor tewerkstelling – Service d’insertion professionnelle (SIP) – heeft als doel de kansen op professionele integratie van personen met een visuele handicap te optimaliseren en hen zo goed mogelijk te begeleiden bij het behoud van hun job. De gezondheidscrisis deed de kansen op tewerkstelling in 2020 echter aanzienlijk slinken. Werkgevers bleven namelijk eerder voorzichtig en publiceerden weinig vacatures. Sommige leden hebben ook hun zoektocht naar werk op stand-by gezet, omdat ze zich niet wilden blootstellen aan het virus. Dat resulteerde in de helft minder aanwervingen dan in 2019. Het hielp ook niet dat “DUOday” (een werkbelevingsdag voor personen met ondersteuningsnood) werd geannuleerd. Ondanks het moeilijke jaar slaagde de SIP er toch in om het aantal opgevolgde personen op peil te houden, met zelfs een lichte stijging (5%) ten opzichte van 2019. Daarmee zetten we de positieve tendens van de voorbije jaren verder.

In een uitdagend jaar 2020 werd het team van de Gespecialiseerde opleidings-, begeleidings- en bemiddelingsdienst (GOB) op verschillende posities versterkt, wat ook zijn vruchten begon af te werpen. Er werd een stijging in het aantal begeleide werkenden vastgesteld en het feit dat de dienst gekend en erkend blijft bij zijn doelgroep is nog steeds zeer belangrijk. Dat bewijzen de vele rechtstreekse contacten en het aantal doorverwijzingen door oogartsen en revalidatiecentra.

Helaas moest er door corona en de lockdowns plots vooral zeer creatief te werk gegaan worden om begeleidingen, zoals werkplek leren, maximaal te kunnen laten doorgaan (bv. vanop afstand).

In welke sector hebben personen met een visuele handicap in 2020 een job gevonden of behouden?

Enkele cijfers:

- 137 studenten werden gevolgd tijdens hun studies.
- 408 personen werden door de Brailleliga begeleid bij het zoeken naar of het behouden van werk.
- 83% van de personen die hun begeleiding hebben voltooid, kenden een succesvolle beroepsintegratie.
- 233 studiebeurzen werden toegekend.

2.3 Een andere kijk op vrijetijdsbesteding.

Genieten van een concert, deelnemen aan leuke en creatieve activiteiten of een museum bezoeken zijn slechts enkele voorbeelden van activiteiten die ervoor zorgen dat blinde en slechtziende personen niet geïsoleerd raken. De bijeenkomsten van de BrailleClubs, de uitstappen en vrijetijdsactiviteiten krikken het zelfvertrouwen op, openen een venster op de wereld en ontwikkelen de burgerparticipatie. Door hun creativiteit en talenten de vrije loop te laten in een sfeer die de opbouw van sociale contacten en de mogelijkheid tot uitwisseling van ervaringen bevordert, worden personen met een visuele handicap extra gestimuleerd. We merken dat de deelnemers voor elke activiteit zich jaar na jaar diversifiëren. Onze vrijwilligers blijven ons ook zeer trouw en verrijken door hun aanwezigheid en ervaring de workshops of activiteiten in de regio's.

In de eerste twee maanden van 2020 gingen de activiteiten door zoals gewoonlijk. Half maart had het speciale programma ter ere van het honderdjarig bestaan van de Brailleliga moeten starten, maar de totale lockdown die op 17 maart aangekondigd werd, stak hier een stokje voor en alle activiteiten dienden opgeschort te worden. Om de sociale band te onderhouden met onze leden van de BrailleClubs werd er regelmatig telefonisch contact gehouden. Tijdens de versoepelingen van de sanitaire maatregelen aan het begin van de zomer konden activiteiten (bloemenatelier, gezichtsverzorging, dromenvangers, spelletjes, enz.) weer « fysiek » plaatsvinden onder een strikt sanitair protocol met een beperkt aantal deelnemers om de 'social distancing' zo goed mogelijk te respecteren.

Foto 4: De activiteiten die wel ter plaatsen konden doorgaan, verliepen strikt volgens de veiligheidsregels.

Daarnaast heeft de Dienst vrije tijd zichzelf heruitgevonden door in te zetten op digitalisatie. De technologie werd gebruikt om sociale contacten te onderhouden en virtuele activiteiten aan te bieden, waarbij onze leden begeleid, gerustgesteld en opgeleid werden voor het gebruik van digitale hulpmiddelen. Deze initiatieven werden zeer goed onthaald en lieten zelfs toe een nieuw publiek te bereiken, waaronder personen die zich moeilijk kunnen verplaatsen. Tijdens de tweede lockdown kon een ondersteund en gevarieerd programma ontwikkeld worden dankzij een digitaal aanbod dat steeds meer gestructureerd wordt.

Foto 5: In 2020 gebruikten we vaak videoconferenties om onze activiteiten te kunnen laten plaatsvinden.

Zo konden er in 2020 342 culturele en vrijetijdsactiviteiten georganiseerd worden. Dit is iets meer dan 50% van de hoeveelheid activiteiten van 2019, maar rekening houdend met de situatie, is dit een mooie prestatie. Zeker in één van de zwaarst getroffen sectoren door de beperkende maatregelen. Activiteiten die konden plaatsvinden voor de eerste lockdown waren onder andere: concerten, conferenties en workshops (koken, welzijn...), de Carnavalstage voor de 6 tot 12-jarigen, uitstappen (de Toetanchamon tentoonstelling in Luik, het Boudewijn Seapark en Cosmix in Brugge, de abdij van Averbode). Met behulp van digitale hulpmiddelen konden activiteiten die normaal fysiek plaatsvinden toch doorgaan onder aangepaste vorm (bijvoorbeeld: Digitale clubs, Café Braille, conferenties, enz.) en werden er zelfs nieuwe activiteiten aangeboden zoals muzikale blind tests, quizzen, podcasts beluisteren...

De Spelothek van de Brailleliga biedt blinde en slechtziende personen een andere mogelijkheid tot ontspanning aan. Jong en oud vinden er aangepaste spelletjes terug in grootletterdruk, in braille of voorzien van speciaal aangebrachte markeringen. Spelen is essentieel voor iedereen en bevordert de integratie. Via spelletjes verbeteren blinde en slechtziende personen hun behendigheid, geheugen, strategische vaardigheden en woordenschat. Bovendien onderhouden ze zo sociale contacten. In 2020 heeft de Spelothek haar verzameling verder uitgebreid en vandaag beschikt ze over 535 aangepaste spellen.

Lezen is ook een goede manier om zich te ontplooien. Daartoe stelt onze Bibliotheek gratis boeken in braille, grootletterdruk, in luister- of in reliëfvorm ter beschikking. Onze Bibliotheek is de grootste aangepaste bibliotheek in Franstalig België, met een catalogus van meer dan 35.500 boeken en 1156 actieve lezers, waarvan 283 nieuwe inschrijvingen in 2020. Lezen houdt je jong! Acht lezeressen zijn honderd of ouder. De oudste is 106 jaar. Omgekeerd is de jongste twee jaar! In 2020 werden meer dan 61.878 boeken (waarvan een vijfde zijn gedownload) ontleend. Een stijging dus van 26.287 uitgeleende boeken ten opzichte van 2019, wat een gemiddelde is van 169 uitgeleende boeken per dag. Het aantal downloads bij de online Bibliotheek heeft een explosieve groei gekend van wel 40%. Het aantal ontleende boeken blijft constant stijgen. In 9 jaar, van 2012 tot 2020, steeg het globaal volume met 155%. Voor de Nederlandstalige lezers werken we nauw samen met de Luisterpuntbibliotheek.

Verschillende initiatieven werden op poten gezet om sociaal en cultureel isolement bij onze leden actief tegen te gaan tijdens de pandemie. Een van deze initiatieven, "Verhalen aan de lijn", had zelfs een bijzondere weerklank, want het werd opgepikt door de Verenigde Naties. Deze kenden de Brailleliga de titel van laureaat van de *Solidarity Award* toe, een speciale beloning in 2020 van de jaarlijkse prijs van de actie voor Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's – Sustainable Development Goals) van de Verenigde Naties! Deze prijs belooft de meeste ontroerende initiatieven met de meeste impact, die gerealiseerd werden binnen gemeenschappen over de hele wereld om de coronacrisis te overwinnen. Het project "Verhalen aan de lijn" laat toe om in volle lockdown een band te scheppen tussen een vrijwillige lezer en een blinde of slechtziende persoon rond een literair stuk. Ook een vermelding waard: "Een boek per week" (29.978 gegraveerde audioboeken die werden verstuurd naar actieve lezers van de Bibliotheek gedurende 35 weken) en het versturen van toelichtende media over de video's afkomstig van het Flanders Fields Museum (ter gelegenheid van Wapenstilstand).

Foto 6: In 2020 waren de vrijwilligers van onschatbare waarde voor de Brailleliga en haar leden.

De Omzettingdienst breidt jaarlijks de catalogus van de Bibliotheek uit met een honderdtal werken. Deze dienst helpt ook mensen met een visuele handicap door op verzoek boeken in audio, braille of grootletterdruk om te zetten. In 2020 heeft de dienst 695 boeken omgezet naar audioformaat. Ondanks de sluiting van de opnamestudio omwille van de pandemie, werden 636 audioboeken gemaakt, wat 70% vertegenwoordigd van het geproduceerde volume van 2019! Het project "Je lis pour toi" (opname van audioboeken door vrijwilligers bij hen thuis), dat een mooie stijging kende (+43%) compenseerde de sluiting van de Studio.

De Bibliotheek produceert ook haar eigen publicaties: twee luistertijdschriften (Des idées et des livres en Tapage) en een nieuwsbrief. Langs Nederlandstalige zijde werden de nodige inspanningen geleverd om het tijdschrift "Hestia", het resultaat van de samenwerking tussen de Vrijwilligersdienst en DBH, verder te blijven aanbieden. Er is ook een breed scala aan gevarieerde activiteiten, aangepast aan alle leeftijden: literaire activiteiten, leesclubs, conversatietafels (Nederlands, Engels en Frans als vreemde taal), digitale clubs en het Sinterklaasfeest. De meeste activiteiten werden vanaf half maart geannuleerd, maar zodra een terugkeer mogelijk was, werden deze activiteiten opnieuw gelanceerd in digitale vorm of met een beperkt aantal deelnemers om de sanitaire maatregelen te respecteren. Zo kon het Sinterklaasfeest helaas niet doorgaan, maar 103 kinderen ontvingen een virtueel bericht van de Heilige man.

Het project "Verhalenkoffer" is gericht op de leesbevordering bij blinde en slechthziende kinderen. Vermommingen en multisensoriële accessoires in het thema van de koffer (dieren, prinsessen, piraten, avonturen, enz.), iPad, Daisy-speler, aangepaste boeken... deze koffers bevatten al het nodige om ouders en kinderen helemaal onder te dompelen in de wereld van lezen en boeken. De koffers kunnen gratis en gedurende 1 maand geleend worden. Gezinnen die een Verhalenkoffer willen ontlene worden ondersteund door onze medewerkers en vrijwillgers! Zij zorgen ervoor dat ouders en kinderen het materiaal op eigen ritme leren gebruiken.

Onze leden danken ons

"Ik dank het hele team alsook de directie voor de cd's die me toegestuurd werden en die me goed helpen tijdens deze lockdown. Het is een prachtige attentie!"

Marie-Madeleine

"Ik wil jullie bedanken voor alle initiatieven die jullie nemen. Ze zijn een uitstekend middel om de vrije tijd te vullen en een remedie tegen het gevoel van eenzaamheid dat me soms overvalt."

Ann

In 2018 werd met de steun van onze sponsors (Candriam en Stichting Lippens) de BrailleMedia ingehuldigd. In deze prachtige comfortabele multimediazal worden films vertoond in audiodescriptie. In 2020 vonden 6 vertoningen plaats, goed voor 44 toeschouwers met een visuele handicap.

De Bibliotheek heeft ook een breed publiek gesensibiliseerd door deel te nemen aan de Foire du livre in Brussel. Onze stand, ideaal gelegen aan de ingang voor deze verjaardagseditie, nam bezoekers mee op reis, 100 jaar terug in de tijd. Twee cabines speelden muziek en literaire stukken af uit de jaren 1920. Bijna 200 personen namen deel aan de wedstrijd die door onze stand georganiseerd werd. Via animaties werd een jong publiek gesensibiliseerd en maakte het kennis met het brailleschrift en aangepast lezen.

Enkele cijfers:

- 2989 personen met een visuele handicap namen deel aan de 342 georganiseerde sociaal-culturele activiteiten, waarvan 1069 personen op afstand deelnamen via de videoconferentie software Zoom.
- De Spelothek noteerde 313 uitgeleende aangepaste spellen.
- De Bibliotheek heeft in het totaal 35.423 boeken, waarvan 6669 in braille, 4485 in grootletterdruk en 24.269 luisterboeken. Dit vertegenwoordigt een verhoging van 3735 werken.
- 61.878 boeken werden in 2020 uitgeleend, waarvan 12.656 gedownload uit onze online catalogus (bibliotheque.braille.be). Een vooruitgang van 40% van gedownloade boeken. 29.978 audioboeken werden gegraveerd en naar onze leden gestuurd sinds het begin van de pandemie.
- De Omzettingdienst produceerde voor de Bibliotheek 27 boeken in braille (of 159 boekdelen), 30 in digitale braille, 2 boeken in grootletterdruk en 636 luisterboeken in Daisy-formaat.
- Het Documentatiecentrum is voor iedereen toegankelijk (zowel voor ziende personen als voor personen met een visuele handicap) en groepeerde 7431 documenten over het zicht en de visuele handicap.

3 SENSIBILISERING EN VERTEGENWOORDIGING.

3.1 Informatie en sensibilisering.

Ter gelegenheid van haar honderdste verjaardag plande de Brailleliga een jaar vol evenementen. Medewerkers, vrijwilligers, personen met een handicap, schenkers en het grote publiek werden aangemoedigd **"om zich te laten horen"** als blijk van hun steun aan de Brailleliga en aan personen met een visuele handicap. De feestelijkheden gingen publiekelijk van start op 3 maart 2020 en zouden normaal afgesloten worden op 4 januari 2021, Wereldbrailledag.

Door de COVID-19-pandemie kwam er een abrupt einde aan het programma op 18 maart, bij het ingaan van de eerste lockdown. De tournee van de BrailleMobiel, de concerten en andere activiteiten werden stopgezet. Van het ambitieuze programma konden door de omstandigheden slechts enkele elementen bewaard blijven.

Een bijzondere **Week van de Brailleliga** werd tussen 2 en 29 maart uitgezonden op de kanalen van de openbare omroepen – RTBF en VRT. "Al 100 jaar begeleidt de Brailleliga blinde en slechtziende personen naar dagelijkse overwinningen" was het thema. In de tv-spot maakten we kennis met 3 blinde en slechtziende leden van de Brailleliga van verschillende leeftijden – Mai-Li, Marie-José en Martin – die dankzij hun doorzettingsvermogen en een specifieke en persoonlijke begeleiding, de moeilijkheden verbonden aan hun visuele handicap overwinnen.

Een **BrailleMobiel**, een soort rondreizende mini-BrailleShop die telkens 2 à 3 dagen zou stoppen in elk van de 12 steden waar de Brailleliga gevestigd is, was gepland om het grote publiek, de plaatselijke actoren en personen met verlies van gezichtsvermogen te laten kennismaken met kleine technische hulpmiddelen. Drie benefietconcerten van het vrouwenkoor "Scala & Kolacny Brothers" werden aangekondigd in Brussel, Gent en Charleroi ter ere van onze twee oprichtsters: Elisa Michiels en Lambertine Bonjean. Op uitnodiging van de gebroeders Kolacny vervoegden twee leden van de Brailleliga, Mai-Li De Raeymaeker en Daisy Opdebeeck, beide al bekend van respectievelijk Junior Eurosong op Ketnet en het succesprogramma Belgium's got Talent op VTM, het koor voor drie voorstellingen. Zo konden ook zij hun stem geven voor het goede doel.

Van 21 tot 27 september organiseerde de Brailleliga een mini-mediacampagne voor de **sensibilisering rond tewerkstelling van personen met een visuele handicap**. Het doel van deze campagne was om het potentieel van personen tussen 25 en 55 jaar die op zoek zijn naar een job of hun job wensen te behouden met behulp van een specifieke begeleiding, in de verf te zetten. Aan het einde van de campagne registreerde het GOB een stijging van het aantal contactaanvragen door werkgevers, partners en werknemers met een visuele handicap.

Door de bevroering van de "fysieke" activiteiten, heeft de Brailleliga haar aanwezigheid op het internet en de sociale media versterkt. Ondanks de vreemde situatie boekten onze web- en digitale kanalen succes.

De website – **www.braille.be** – en de sociale media informeren bezoekers over de visuele handicap, actuele informatie over de Brailleliga en de activiteitenkalender voor blinde en slechtziende personen. In 2020 werd er een Instagram account geopend om het bestaande gamma sociale media (Facebook, Twitter, LinkedIn en YouTube) te vervolledigen. Dit sociale netwerk focust voornamelijk op het delen van visuele content en laat toe om een jonger publiek te sensibiliseren.

Dankzij een goede communicatiestrategie behaalden de websites voor de 100 jaar en de 20 km door Brussel, die voor de eerste lockdown geactiveerd werden, bevredigende prestaties. De maandelijkse nieuwsbrieven kennen een stijgend succes dat onder andere te wijten is aan een regelmatige optimalisatie van de databases.

100 jaar was een uitstekend moment om ons logo op te frissen. Met zijn luchtigere look prijkt het voortaan op al ons digitaal en papieren communicatie- en informatiemateriaal. Meer dan enkel uiterlijke schoonheid, onderlijnt dit logo de gedrevenheid en het dynamisme van een vereniging die altijd aan de top blijft. De brochure **"Een terugblik op 100 jaar Brailleliga"** en een filmpje hebben de vele ontwikkelingen, wendingen en realisaties in perspectief geplaatst die het verhaal van de Brailleliga hebben gekenmerkt sinds haar oprichting in 1920 op initiatief van twee dames met een visuele handicap, Lambertine Bonjean en Élis Michiels. Om hen hulde te brengen, doopte de gemeente Sint-Gillis trouwens één van haar pleinen om tot het "Élis Michiels en Lambertine Bonjean plein". Dit plein is gelegen dichtbij het Zuidstation en de hoofdzetel van de Brailleliga in Brussel. De gemeente organiseerde eveneens een tentoonstelling om de lange samenwerking met de Brailleliga te vieren.

Foto 7: De cover van de historische brochure van de Brailleliga.

Foto 8: Straatbord met de naam van het plein vernoemd naar onze twee oprichters.

Witte Stok, het driemaandelijks tijdschrift van de Brailleliga (waarvan het lidwoord "De" is weggelaten), werd in een nieuw jasje gestoken. Het is een verbindingsinstrument tussen de vereniging en haar publiek en geeft volledige informatie over de sociale en de wettelijke actualiteit met betrekking tot de handicap, de bestaande hulpmiddelen en de initiatieven en activiteiten van de Brailleliga. Door een betere structuur en leesbaarheid en een grotere informatieve waarde, beantwoordt de Witte Stok nu beter aan de verwachtingen die door onze lezers geuit werden (onder andere leden, schenkers, oftalmologen). De toegankelijkheid werd tevens versterkt.

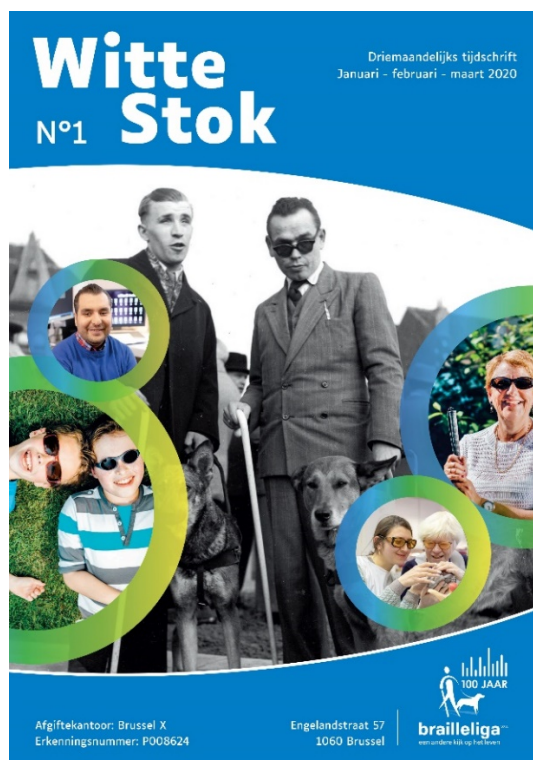

Foto 9: Cover van de eerste Witte Stok met de nieuwe visuele identiteit.

Om het publiek te sensibiliseren over de visuele handicap, organiseert de Brailleliga in de hoofdzetel en in het **BrailleMuseum geleide bezoeken** voor scholen, voor verenigingen en voor andere geïnteresseerde groepen. Het is geen verrassing dat het aantal bezoeken (28) en bezoekers

(583) in niets te vergelijken valt met de voorgaande jaren. Om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan bleef het BrailleMuseum zo goed als heel het jaar gesloten met uitzondering van het "Come Back" evenement dat begin oktober georganiseerd werd in samenwerking met Brussels Museums. Zoals iedereen weet, moesten alle musea en theaters eind oktober opnieuw hun deuren sluiten.

Via sensibiliseringssessies voor de naasten van personen met een visuele handicap, alsook voor professionals die met hen in contact komen, konden we 218 personen bereiken. Hun vele vragen weerspiegelen hun zorgen, belangen en wil om een goede attitude aan te nemen ten opzichte van een persoon met visuele handicap om zijn/haar integratie te optimaliseren.

Doordat alle evenementen half maart stilgelegd werden om evidente sanitaire redenen, werden alle beurzen en evenementen waarop de Brailleliga gewoonlijk aanwezig is uiteindelijk geannuleerd of verplaatst naar het volgende jaar. In Brussel ging het om onder andere de 20 km door Brussel, de Nationale Feestdag te Brussel, enz., in Vlaanderen Health & Care in Gent en in Wallonië Autonomia in Namen. Enkel de **Foire du Livre** van 5 tot 8 maart kon nog net doorgaan. De Brailleliga ontving er vele bezoekers die steeds nieuwsgierig zijn naar de grootste publieke aangepaste bibliotheek. Twee meeslepende lezingen in cabines namen de bezoekers via hun hoofdteléfono mee naar de "Roaring Twenties", de oprichtingsdatum van de Brailleliga.

De Stichting voor de blinden, stichting van openbaar nut van de Brailleliga, heeft als één van haar opdrachten het **ondersteunen van oogheelkundige onderzoeksprojecten**. Zij wordt hierin bijgestaan door een Wetenschappelijk Comité. In dit comité zetelen professoren oogheelkunde van de 9 universiteiten van het land, onder het voorzitterschap van Professor Jean-Jacques De Laey. Op hun aanraden heeft de Stichting voor de blinden beslist om het onderzoek via het FRO (Fonds voor Research in Oftalmologie) te steunen. In 2018-2019 heeft het FRO met de bedoeling de interuniversitaire samenwerking te versterken en hoog klinisch onderzoeksniveau te behalen, haar beleid geheroriënteerd door het Belgian Ophthalmology Cooperation in Clinical Sciences (BOCCS) op te richten. Het FRO steunt voortaan projecten van klinische studies die uitgevoerd moeten worden in samenwerking met ten minste 3 universiteiten.

In 2020 wilde de Stichting voor blinden in het kader van 100 jaar Brailleliga een uitzonderlijke steun bieden van € 120.000 aan één van de door de BOCCS geselecteerde projecten, het project BEGONIA (Belgian Glaucomatous Optic Neuropathy Initiative using Artificial intelligence). Dit project, met een duurtijd van 2 jaar, wordt gedragen door het UZ Leuven (Prof. Ingeborg Stalmans) in samenwerking met het CHU Liège, Erasme-ULB, UZA, UGent en VITO (een Vlaamse onafhankelijke onderzoeksorganisatie op het gebied van cleantech en duurzame ontwikkeling). Het beoogde doel is om de opsporing en diagnostiek van glaucoom te verbeteren met behulp van kunstmatige intelligentie. Het project BEGONIA werd voorgesteld tijdens het Ophthalmologica Belgica congres, dat in november 2020 digitaal georganiseerd werd omwille van het coronavirus. 211 deelnemers volgden deze presentatie. De website van het congres deelde ook het filmpje van de 100 jaar Brailleliga.

3.2 Vertegenwoordiging en interpellaties.

Zoals ze dit al zo vele jaren doet, verdedigt de Brailleliga de rechten en de belangen van personen met een visuele handicap op verschillende beleidsniveaus (op lokaal, regionaal, gemeenschaps-, federaal of Europees vlak). Zo verzekert onze vereniging een actieve vertegenwoordiging in 30 raadgevende en besluitvormende instanties, waaronder: de Adviesraden voor Personen met een Handicap in verschillende gemeenten, de Conseil consultatif bruxellois des personnes handicapées, het Comité de branche handicap van het AViQ, de Vlaamse Adviesraad Handicap NOOZO¹, de technische commissie voor personen met een handicap van Iriscare, de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap (NHRPH), het Belgian Disability Forum (BDF), de European Blind Union (EBU), enz.

De Brailleliga is eveneens lid van de Braille Autoriteit, waarin Nederlandse en Vlaamse niet-commerciële instellingen samenwerken om breed gedragen standaarden te creëren voor brailleschrift voor het hele Nederlandstalige taalgebied.

In België ontvangen ouderen die blind of slechtziend worden na 65 jaar, nog steeds geen financiële hulp voor de aankoop van bepaalde handicapspecifieke hulpmiddelen (beeldschermloep, vergrotingssoftware, brailleleesregel, Daisy-speler, sprekende rekenmachine, enz.). Er zit echter een sprankeltje hoop in de regionale politieke verklaringen in Vlaanderen en Wallonië, waar deze thematiek besproken wordt. We wachten ook met veel ongeduld op de stemming van de Kamer (de Senaat ging reeds tot stemming over in juli 2020) voor het toevoegen van een artikel in de Grondwet dat het recht op volledige maatschappelijke inclusie garandeert aan personen met een handicap. Dit zou een extra hefboom kunnen zijn voor het beëindigen van deze discriminatie.

In 2020 heeft de Brailleliga verdere stappen ondernomen opdat personen met een handicap en de representatieve organisaties zich verder kunnen inzetten voor de verdediging van hun rechten. Samen met andere verenigingen heeft de Brailleliga de bevoegde ministers geïnterpelleerd opdat personen met een handicap zouden vertegenwoordigd zijn in de nieuwe Instelling van Openbaar Nut (ION) Iriscare in het Brussels gewest. Er worden momenteel stappen ondernomen om opnieuw een echte Waalse adviesraad op te richten voor personen met een handicap.

De Brailleliga vindt het essentieel om de belangen van personen met een visuele handicap te blijven verdedigen, omdat zij geconfronteerd worden met een zeer belangrijke tegenstrijdigheid. Er waren inderdaad nog nooit zoveel wettelijke kaders met betrekking tot de rechten en de participatie, nog nooit zoveel technische mogelijkheden om het dagelijkse leven van blinde en slechtziende personen te vergemakkelijken, en toch wordt een groot deel van hen nog dagelijks geconfronteerd met onwetendheid, vooroordelen, toegankelijkheidsproblemen en uitsluiting.

¹ "Niets Over Ons Zonder Ons".

4 ZIJ HELPEN DE BRAILLELIGA.

De acties van de Brailleliga ten voordele van personen met een visuele handicap zijn slechts mogelijk dankzij een uitgebreid netwerk van personen die ons gul helpen. Sommigen hebben beslist om ons vaardigheden en tijd te geven, anderen om deel te nemen aan de Tombola, om geld te schenken, een legaat na te laten of een opgedragen fonds op te richten. Wetende dat de overheidssubsidies dit jaar slechts 19,4% van de noden van de Brailleliga dekten, blijft deze hulp onmisbaar en zeer gewaardeerd!

4.1 Vrijwilligers.

Het inlezen van boeken, het beheer van de BrailleClubs, het bemannen van de stands tijdens lokale evenementen, hulp bij activiteiten, de verkoop van wenskaarten (waarvan de winst gebruikt wordt voor de gedeeltelijke financiering van onze Sociale dienst), hulp bij administratief werk, ... zie hier een hele reeks taken die uitgevoerd worden door de talrijke vrijwilligers van de Brailleliga en wij zijn hen hier dankbaar voor! Er is geen tekort aan werk en de tijd die ze bij ons doorbrengen, is kostbaar.

Net als voor iedereen werd de samenwerking met de vrijwilligers (voornamelijk senioren) opgeschort in lijn met de sanitaire maatregelen. De opnames van audioboeken op afstand, "Je lis pour toi" ondervond dan weer geen hinder van de lockdown, integendeel! In 2020 wekte het project "Je lis pour toi" meer belangstelling op doordat men nu meer tijd had voor vrijwilligerswerk. De Brailleliga heeft zo ongeveer 35% meer aanvragen geregistreerd ten opzichte van de voorbije twee jaar.

Bijna alle vrijwilligers konden vanaf het tweede semester wel terugkeren voor administratieve taken en met respect voor de sanitaire maatregelen. Voor sommigen onder hen is vrijwilligerswerk ook een manier om sociaal contact te houden.

Eind 2020 telde de Brailleliga 561 vrijwilligers, waaronder 77 nieuwelingen die de ploeg vervoegden. Onze vrijwilligers zijn tussen 18 en 90 jaar oud, maar 55% van hen zijn tussen de 60 en 79 jaar oud. Een aantal van deze vrijwilligers leent zijn/haar stem aan de opnames van de luisterboeken en draagt hierdoor bij aan de aanvulling van audioboeken met menselijke stem.

De Brailleliga zette haar vrijwilligers in de bloemetjes op 5 december, de Internationale Vrijwilligersdag. Elk van hen ontving voor de gelegenheid een kaartje en chocolade. Van harte bedankt iedereen!

4.2 Schenkers en erflaters.

De Brailleliga dankt haar schenkers en erflaters, de filantropische organisaties en de bedrijven voor hun hulp. Zonder hun vrijgevigheid hadden in 2020 tal van activiteiten en projecten niet kunnen worden ontwikkeld.

Meer dan 17.000 personen namen deel aan de verjaardagseditie van onze Grote Tombola. Deze is een onmisbare bron van inkomsten voor de gratis dienstverlening voor blinde en slechtziende personen. De opbrengst van de Tombola wordt gebruikt om blinde en slechtziende personen van alle generaties te helpen (opnieuw) zelfstandig door het leven te gaan.

Andere personen kiezen ervoor om ons te helpen door al hun bezittingen of een deel ervan aan de Stichting voor de blinden, stichting van openbaar nut van de Brailleliga, na te laten. Zo stellen zij het voortbestaan van onze actie voor blinde en slechtziende personen veilig. De legaten vormen immers het grootste deel van onze financiële inkomsten. Het is dus dankzij de legaten dat talrijke projecten konden uitgevoerd worden. Zo komt het Fonds Zoé sinds oktober 2020 financieel tussen voor de aankoop van nieuwe technologieën voor blinde en slechtziende personen ouder dan 65 jaar die hiervoor geen beroep kunnen doen op overheidssteun.

Personen die door omstandigheden geen directe erfgenaam (meer) hebben, hebben de mogelijkheid om hun naam en levenswerk nog tijdens hun leven of via een testament verder te zetten via een opgedragen fonds. In overleg met de schenkers worden het doel en de naam van deze fondsen bepaald. De Stichting voor de blinden staat in voor het gratis beheer en opvolging (volledige lijst met opgedragen fondsen – zie pagina 32).

4.3 Subsidiërende instanties.

De overheidssubsidies dekken gedeeltelijk de financiële noden van de Brailleliga. Ze zijn onontbeerlijk om personen met een visuele handicap te adviseren en te begeleiden op het gebied van oriëntering, opleiding, tewerkstelling, culturele activiteiten, pedagogische omkadering, begeleiding en vrijetijdsbesteding. Onze dank gaat ook uit naar de gemeenten en provincies die zijn ingegaan op ons verzoek om financiële steun.

4.4 Privé en professionele klanten.

De Brailleliga biedt bepaalde diensten aan aan privépersonen en ondernemingen. Dankzij deze diensten kan de Brailleliga werk geven aan personen met een visuele handicap en tegelijkertijd een kleine winst boeken. Deze winst draagt bij tot de financiering van onze diensten aan blinde en slechtziende personen.

Twee diensten worden aangeboden:

- LBL Mailing beheert het verzenden van mailings voor talrijke ondernemingen en instellingen (personaliseren en plooien van documenten, bladen en brochures, onder envelop of plastic folie steken, kleven van adresetiketten, postzegels, enz.) en biedt tevens welbepaalde opdrachten aan zoals het in- en uitpakken van goederen, het drukken van brochures, affiches, visitekaartjes en ook het bundelen van allerlei documenten in ringmappen.

- De Omzettingsdienst beantwoordt de aanvragen van beleidsverantwoordelijken, musea, restaurants of farmaceutische bedrijven inzake het omzetten in braille van berichten die zij aan het publiek wensen kenbaar te maken (menu's, infoplaquettes, verpakkingen van geneesmiddelen, enz.).

De Brailleliga dankt allen die in 2020 op haar diensten een beroep deden.

Foto 10: LBL Mailing verzorgt de verzendingen van veel bedrijven.

5 VOORUITZICHTEN.

De coronacrisis drukte een grote stempel op het jaar 2020 en zal ook in 2021 een hoofdrol opeisen. Deze crisis had een enorme impact op onze cliënten. In eerste instantie omwille van hun handicap, waardoor zij vaak beroep moesten doen op derden voor dagelijkse noodzakelijke handelingen: zich verzorgen, zich verplaatsen, boodschappen doen, het huishouden, enz. Maar ook omwille van hun leeftijd, voornamelijk senioren. De maatregelen, zoals de lockdown en social distancing, zeker broodnodig op sanitair vlak, houden niet altijd rekening met de specifieke behoeften van personen met een handicap en leggen juist de nadruk op hun kwetsbaarheid en isolement. Onze jongste leden werden echter ook niet gespaard. We denken dan voornamelijk aan zij die in opleiding zijn of werk zoeken en nu dus te maken krijgen met extra obstakels op hun parcours.

Samengevat worden personen met een visuele handicap meer dan gemiddeld blootgesteld aan de gevolgen van de pandemie. Behalve de gezondheidsrisico's worden zij ook geconfronteerd met het risico op discriminatie bij de toegang tot zorg, socio-economische risico's, de impact van de crisis op tewerkstelling, enz.

Gezinnen waarvan één van de leden een handicap heeft betalen hier ook de prijs voor. Een enquête van UNIA, gepubliceerd in juli 2020², onthulde dat het dagelijkse leven van vele van deze gezinnen helemaal verstoord is. Sommige gezinnen werden geconfronteerd met de ziekte of het overlijden van een naaste, anderen moesten het hoofd bieden aan de economische gevolgen van de crisis: economische werkloosheid, verlies van werk, extra uitgaven... De Brailleliga werd ook geconfronteerd met het drama dat zich afspeelde in rust- en verzorgingstehuizen met blinde of slechtziende personen. Van de ene op de andere dag hadden onze terreindiensten door de drastische sluiting van deze instellingen, geen toegang meer tot deze personen die een regelmatige opvolging genoten, waardoor deze veroordeeld werden tot een dubbel isolement.

De actoren van de verenigingswereld werden ook zwaar getroffen door de sanitaire crisis. Dat is de conclusie van de *Barometer van de verenigingen 2020*, gepubliceerd door de Koning Boudewijnstichting en gebaseerd op een enquête bij 700 verenigingen. De crisis had een financiële impact, vooral door een daling van de giften van particulieren en privé stichtingen, alsook een daling van de verkoop. Op het vlak van human resources was er geen belangrijke stijging van het aantal ontslagen, maar het vrijwilligerswerk ondervond wel de gevolgen van de lockdown. In 33% van de verenigingen is het aantal vrijwilligers met de helft gedaald. Dit is geen verrassing als men weet dat één op drie vrijwilligers in ons land ouder dan 60 is en dus tot de risicogroepen behoort. Belangrijk om te weten is dat de tewerkstelling bij de Brailleliga behouden bleef en dat het vrijwilligerswerk slechts deeltijds getroffen werd door de gevolgen van de lockdown.

Een van de prioriteiten van de Brailleliga zal zijn om haar inspanningen verder te zetten om de potentiële negatieve effecten van de crisis te compenseren door contact te houden met al onze leden, naar hen te blijven luisteren, hen te informeren en hen de nodige middelen te bieden om

² COVID en mensenrechten: impact op personen met een handicap en hun naasten, [Brussel, UNIA, 2020].

een sociaal leven te behouden en zoveel mogelijk de effecten van het isolement op te vangen. Er zal vooral gewerkt moeten worden aan het herstel van de band en het vertrouwen met onze leden om hen zowel psychologisch als fysiek te begeleiden naar een weer vrijere wereld na deze lange en moeilijke periode. Verschillende initiatieven werden in 2020 genomen om activiteiten op afstand aan te bieden via digitale hulpmiddelen. Het succes van deze initiatieven moedigt ons aan om ze (duurzaam indien relevant) verder te ontwikkelen. Het "digitale" luik zal hoe dan ook verder ontwikkeld moeten worden zonder de "fysieke" activiteiten te verwaarlozen of in de val te trappen van de digitale kloof.

Door COVID-19 moest de lancering van sommige langverwachte en innoverende projecten uitgesteld worden naar betere tijden in 2021. Dit is het geval voor de "Familedag" die als doel heeft blinde en slechtziende kinderen tussen 3 en 18 jaar te ontvangen, samen met hun broers en zussen en hun ouders. Dit was ook het geval voor het project "Ondersteuningsweek" dat gezinnen moet toelaten even te herbronnen en een nieuw dynamisme te vinden om de weg naar autonomie voor hun kind met een visuele handicap te verbeteren.

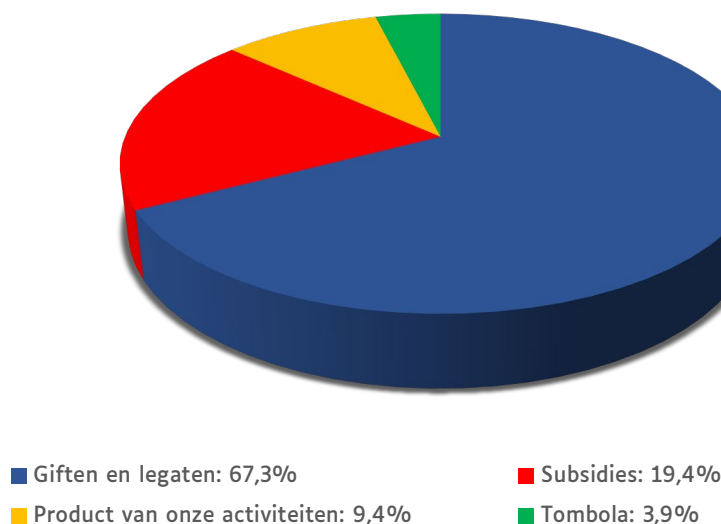
COVID-19 onthulde de nood om meer dan ooit te werken aan de inclusie van personen met een handicap. Door de crisis werden deze personen namelijk extra hard getroffen door de ongelijkheden en risico's van uitsluiting waar ze sowieso al mee te maken krijgen. Een rapport van de Verenigde Naties benadrukt dat het om een grote uitdaging gaat voor onze organisaties: "De inclusie van de handicap om COVID-19 te bestrijden en progressief terug te keren naar een normaal leven zullen van algemeen belang zijn omdat, door de systemen soepeler en toegankelijker te maken, personen met een handicap zich makkelijker zullen kunnen aanpassen en zo een betere toekomst tegemoet gaan"³. Door hun creativiteit, betrokkenheid en vooral door het bijzondere karakter van hun professionele inzet, zullen onze medewerkers sterker uit deze uitdaging komen.

³ *Synthesenota: A Disability-Inclusive Response to COVID-19*, Verenigde Naties, mei 2020, p. 20.

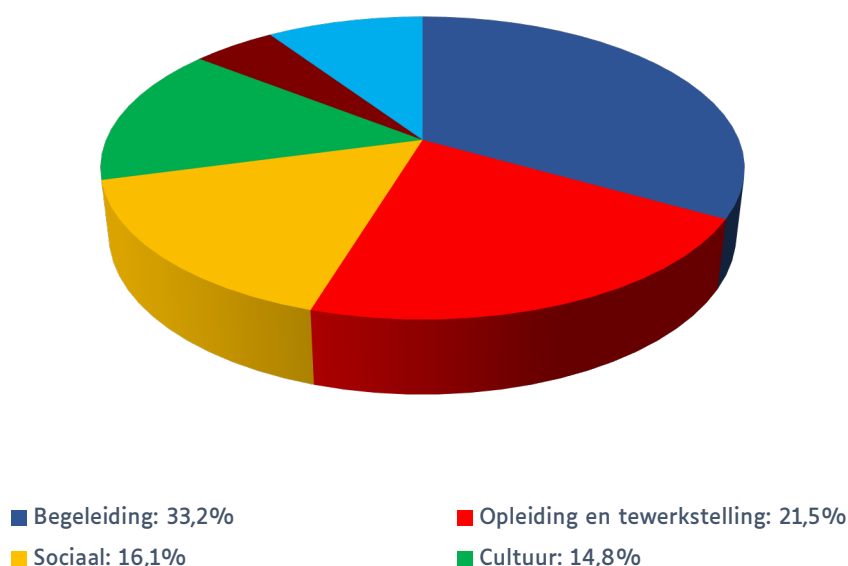
6 ENKELE CIJFERS.

Met de cijfers hieronder willen we graag de werking van onze organisatie extra toelichten.

Herkomst financiering van het geheel aan activiteiten van de Brailleliga ten gunste van blinde en slechtziende personen:

Elke euro besteed aan de diensten voor hulp aan blinde en slechtziende personen, is als volgt verdeeld:

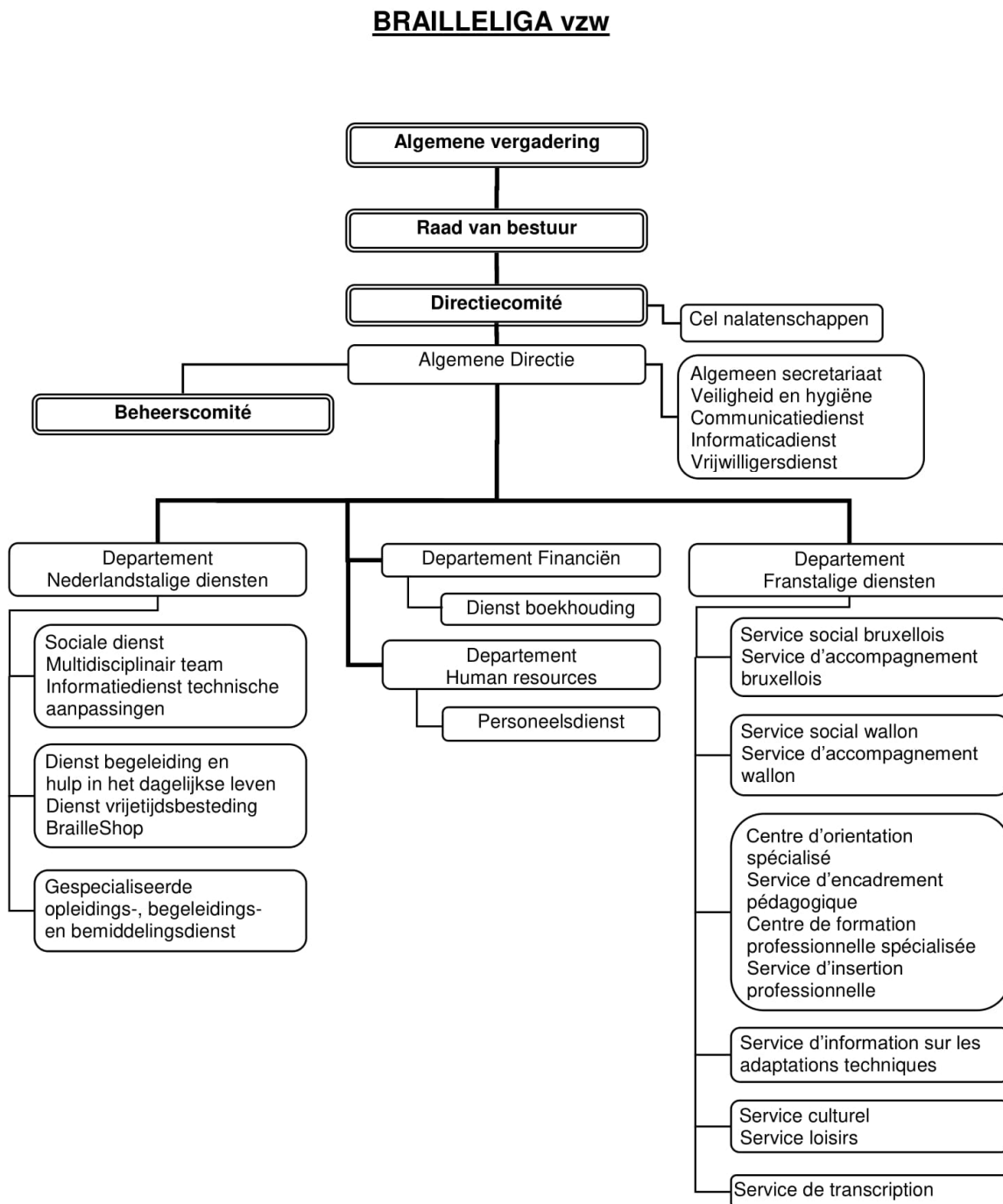

De rekeningen van de Brailleliga vzw, deze van de Stichting voor de blinden, stichting van openbaar nut van de Brailleliga en de aangesloten vzw's van de Brailleliga zijn gecontroleerd en zonder voorbehoud gecertificeerd door de Burg. BVBA Yves Merlin, bedrijfsrevisoren.

Dit activiteitenverslag werd goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de Brailleliga op 11 juni 2021.

BIJLAGEN.

A. Structuur van de Brailleliga (op 31 december 2020).

B. Samenstelling Raad van Bestuur (op 31 december 2020).

Michel BERLO
Etienne COPPIETERS 't WALLANT
Marie-Bénédicte de HARLEZ de DEULIN
Bernard DEWANDRE
Guy DE WILDE
Raoul DUTRY
Thomas LEMAIGRE
Luc LION
Michel NETENS
Alain VAN CAUTEREN
Luc VANDEPUTTE
Henri van der VAEREN
Martine VANGANSBEKE

Erefuncties:

Jeanine BOURLARD (erebestuurster)
René DEVILLEZ (erebestuurder, ondervoorzitter en eresecretaris-generaal)
Marcel FLORIZOONE (ereondervoorzitter)
Marc GIBOUX (erevoorzitter)
Jean-Paul HERBECQ (erebestuurder en erevoorzitter)
Alex HOEBEKE (erebestuurder)
Pierre LECOCQ (erebestuurder)
Thierry VAN BOXMEER (erevoorzitter)

C. Leden van het Directiecomité (op 31 december 2020).

Michel BERLO, voorzitter
Bernard DEWANDRE, ondervoorzitter en secretaris-generaal
Guy DE WILDE, ondervoorzitter en penningmeester
Michel MAGIS, directeur van de Brailleliga
Michel NETENS, adjunct-penningmeester
Alain VAN CAUTEREN, adjunct-secretaris-generaal

D. Raadgevers van het Directiecomité (op 31 december 2020).

René DEVILLEZ
Marc GIBOUX

E. Aangesloten vzw's.

De Brailleliga is permanent lid van de volgende verenigingen voor personen met een visuele handicap die ze mee heeft helpen oprichten.

- **Centrum voor algemeen welzijnswerk voor blinden en slechtzienden (CAWBS vzw)** wil in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een eerste onthaal verzekeren voor blinde en slechtziende personen ouder dan 65 jaar en instaan voor een analyse van hun situatie, begeleiding en opvolging van hun vragen.
- **Sociaal cultureel werk voor blinden en slechtzienden (SCWBS vzw)** ontwikkelt diverse initiatieven met als doel de zelfstandigheid en de sociale integratie van personen met een visuele handicap te vergroten
- **Centrum voor omzetting voor blinden en slechtzienden (COBS vzw)** maakt geschreven informatie toegankelijk voor personen met een visuele handicap door gebruik te maken van aangepaste hulpmiddelen (audio, braille, grootletterdruk of digitaal).
- **De Vrienden van Louis Braille (LB vzw)** staat op ambachtelijke wijze in voor het inbinden van boeken in braille en in grootletterdruk.

Wat deze laatste drie vzw's betreft, worden de taken uitgevoerd door de diensten van de vzw Brailleliga.

F. Stichting voor de blinden.

De Stichting voor de blinden, erkend als stichting van openbaar nut van de Brailleliga door het Koninklijk Besluit van 19 april 2006, heeft vier kernopdrachten vooropgesteld:

- Blinde en slechtziende personen helpen door een materiële en financiële steun aan de Brailleliga vzw.
- Wetenschappelijk onderzoek ondersteunen door oogheelkundige onderzoeksprojecten te bekronen.
- Voorkomen en sensibiliseren van het grote publiek d.m.v. informatiecampagnes.
- Het gratis beheren en controleren van de opgedragen fondsen en van de fondsen die aan haar gelegeerd worden.

Leden van het Wetenschappelijk Comité (op 31 december 2020):

Dokter Laure CASPERS (UMC Sint-Pieter – FRO)

Professor Ingele CASTEELS (UZ Leuven)

Professor Monique CORDONNIER (ULB, Erasmus Ziekenhuis)

Professor emeritus Jean-Jacques DE LAEY, voorzitter (UZ Gent)

Professor Patrick DE POTTER (UCL)

Professor Bernard DUCHESNE (CHU Liège)

Professor Philippe KESTELYN (UZ Gent)
Professor Carina KOPPEN (UZ Antwerpen)
Professor Bart LEROY (UZ Gent)
Professor Laurence POSTELMANS (CHU Brugmann – HORUS)
Professor Marie-José TASSIGNON (UZ Antwerpen – FRO)
Professor Marcel Ten TUSSCHER (UZ Brussel)
Professor François WILLERMAIN (UMC Sint-Pieter)

G. Opgedragen fondsen.

Fonds Agnès.

Toegang tot lectuur en informatie voor blinde en slechtziende personen.

Fonds Boursy.

Financiering van het opleidings- en arbeidsproces voor blinde en slechtziende personen gevolgd door de Brailleliga.

Fonds Christophe.

Financiële tussenkomst bij de aankoop van kleine technische hulpmiddelen in de BrailleShop.

Fonds Chantal de Decker.

Tussenkomst in de financiering van Daisy-spelers verworven door blinde of slechtziende personen ouder dan 65 jaar.

Fonds Jules Legardien.

De zelfstandigheid van blinde en slechtziende personen stimuleren door de financiering van kooklessen, braillelessen en mobiliteitslessen om zich te verplaatsen met een lange witte stok.

Fonds Marie-Louise Martelez.

Fonds bestemd voor de opleiding en de begeleiding van geleidehonden voor blinde personen.

Fonds Hubert Ouvry.

Toekenning van studiebeurzen aan blinde en slechtziende personen.

Fonds Roger Roovers.

Tussenkomst in de kosten voor het omzetten van cursussen en andere documenten voor studenten indien deze kosten niet door de subsidiërende overheden gedekt worden.

Fonds Ruthy.

Financiering van de eerste witte stok die aangeboden wordt aan blinde en slechtziende personen.

Fonds Robert Van Assche et Anna Van Crombrugghe.

Toekenning van prijzen aan verdienstelijke blinde personen.

Fonds Bertrand van Outryve d'Ydewalle.

Fonds prioritair bestemd voor de opleiding van blindengeleidehonden.

Fonds Zoé.

Financiële tussenkomst bij de aankoop van nieuwe technologieën door blinde en slechtziende personen ouder dan 65 jaar.

Het gebruik van deze Fondsen wordt door de Stichting voor de blinden, stichting van openbaar nut van de Brailleliga, gratis gecontroleerd en beheerd.

H. De Brailleliga: actief in heel het land.

1. Brussel (Hoofdzetel)

Engelandstraat 57
1060 Brussel
T. 02 533 32 11

7. Antwerpen

Frankrijklei 40 / 3
2000 Antwerpen
T. 03 213 27 88

2. Ath Rue de la Station 41 / 2 7800 Ath T. 068 33 54 50 3. Charleroi Boulevard Tirou 12 6000 Charleroi T. 071 32 88 22 4. Libramont Avenue de Bouillon 16 A 6800 Libramont T. 061 23 31 33 5. Liège Rue des Guillemins 63 4000 Liège T. 04 229 33 35 6. Namur Rue de la Croix-Rouge 31 / 7 5100 Jambes T. 081 31 21 26	8. Geel Werft 53 / 3 2440 Geel T. 014 58 50 68 9. Gent Kortrijksesteenweg 344 9000 Gent T. 09 220 58 78 10. Hasselt Leopoldplein 25 / 3 3500 Hasselt T. 011 21 58 88 11. Kortrijk Minister Tacklaan 35 / 01 8500 Kortrijk T. 056 20 64 60 12. Leuven Fonteinstraat 133 / 0001 3000 Leuven T. 016 20 37 97
---	---

Contacteer ons: Brailleliga vzw – Engelandstraat 57 – 1060 Brussel
T +32(0)2 533 32 11 - F +32(0)2 537 64 26 - info@braille.be - www.braille.be
IBAN: BE11 0000 0000 4848 - BIC: BPOTBEB1

Volg ons op sociale media!

